

**Hallituksen esitys Eduskunnalle merenkulun turvallisuuteen
kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopi-
muksen eräiden määräysten hyväksymisestä**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Roomassa 10 päivänä maaliskuuta 1988 tehdyn merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen. Yleissopimus perustuu pääosin samoille periaatteille kuin vuoden 1970 Haagin ilma-alusten laittoman haltuunoton ehkäisemistä (SopS 62/1971) ja vuoden 1971 Montrealin siviili-ilmailun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä (SopS 56/1973) koskevat yleissopimukset.

Tällä yleissopimuksella pyritään siihen, että myös kansainvälisen luonteen omaavista merenkulun turvallisuuteen kohdistuvista rikoksista voidaan rangaista yleissopimuksen

sopimuspuolena olevassa valtiossa tai että tällaisiin tekoihin syyllistyneet henkilöt luovutettaisiin tuomittaviksi toisen sopimuspuolen tuomioistuimessa. Yleissopimus koskee tekoja, jotka tapahtuvat aluksella, joka kulkee tai jonka on määrä kulkea valtion alue-
meren ulkorajan ulkopuolelle jäävälle vesi-
alueelle, sen kautta tai sieltä käsin.

Tarkoituksena on ratifioida yleissopimus ja tallettaa ratifioimiskirja Kansainvälisen merenkulkujärjestön pääsihteerin huostaan heti, kun eduskunta on hyväksynyt sen suostumusta vaativat yleissopimuksen määräykset. Yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua ratifioimiskirjan tallettamisesta.

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Lokakuussa 1995 kaapattiin italialainen risteilyalus Achille Lauro matkalla Alexandrian ja Port Saidin välillä. Tapahtuma kiinnitti huomiota siihen seikkaan, ettei tuolloin ollut olemassa kansainvälistä sopimusta, jonka tarkoituksena olisi ehkäistä nimenomaan merenkulun turvallisuuteen kohdistuvia terroritekoja. Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous pyysi joulukuussa 1985 Kansainvälistä merenkulujärjestöä, IMO:a, tutkimaan aluksilla tai aluksia vastaan tapahtuvia terroritekoja ja suosittelemaan sopivia toimenpiteitä niiden ehkäisemiseksi. Egypti, Italia ja Itävalta esittivät IMO:n neuvoston kokouksessa marraskuussa 1986 luonnoksen yleissopimukseksi. IMO asetti IMO:n jäsenmaille avoimen työryhmän tutkimaan luonnosta. Työryhmä käsitteli luonnosta kahdessa kokouksessaan, minkä jälkeen IMO:n oikeudellinen komitea tarkasti luonnoksen syysyllä 1987. Suomi osallistui yleissopimuksen valmisteluun ja asiaa käsittelevään diplomaattikonferenssiin Roomassa 1—10 päivänä maaliskuuta 1988.

Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva yleissopimus hyväksyttiin diplomaattikonferenssissa 10 päivänä maaliskuuta 1988. Yleissopimus perustuu pääosin samalle syytä-tai-luovuta-periaatteille kuin vuoden 1970 Haagin ilma-alusten laittoman haltuunoton ehkäisemistä (SopS 62/1971) ja vuoden 1971 Montrealin siviili-ilmailun turvallisuuden kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä (SopS 56/1973) koskevat yleissopimukset.

Nyt käsiteltävänä oleva yleissopimus on tullut kansainvälisesti voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1992. Yleissopimuksen sopimuspuolina on 32 valtiota ja sen on allekirjoittanut 20 valtiota. Suomi on allekirjoittanut yleissopimuksen 18 päivänä marraskuuta 1988.

1. Nykytilanne

Rikoslain uudistettu yleisvaarallisia rikoksia koskeva 34 luku (578/1995) tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 1995. Se sisältää säännökset muun muassa liikennetuhotyöstä (2 §), törkeästä tuhotyöstä (3 §) ja aluksen kaappauksesta (11 §). Uudistukseen liitty-

västä hallituksen esityksestä (HE 94/1993 vp) ilmenee, että säännökset on laadittu pitäen silmällä muiden seikkojen ohella merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen hyväksymistä.

Rikoslain 34 luvun 2 §:ssä oleva säännös liikennetuhotyöstä koskee kaikkia tie-, rai-de-, vesi- ja ilmaliikenteessä käytettäviä kulkuneuvoja. Siinä säädetään rangaistavaksi kulkuneuvon tai sen välineistön, kulkuväylän, liikenteen ohjausmerkin tai muun liikenteen laitteiston tuhoaminen, vahingoittaminen ja muuntaminen, liikenteeseen liittyvän väärän tiedon antaminen ja kulkuneuvossa, lentokentällä tai liikenteen ohjailutehtävissä olevaan henkilöön kohdistuva väkivalta tai sillä uhkaaminen. Teko kvalifioituu liikennetuhotyöksi, jos se on omiaan aiheuttamaan yleistä hengen tai terveyden vaaraa liikenteessä, eikä se ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

Liikennetuhotyö täyttää rikoslain 34 luvun 3 §:ssä säädetyn törkeän tuhotyön tunnusmerkit, jos se tehdään aiheuttaen suurelle ihmismäärälle vakavaa hengen tai terveyden vaaraa, aiheuttaen jollekin yhteiskunnan tärkeälle toiminnolle uhkaavan vahingon pitkäaikaisuuden tai laaja-alaisuuden vuoksi taikka muusta syystä erityisen vakavaa vaaraa taikka jos se tehdään sodan tai muiden poikkeusolojen aikana, ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä.

Rikoslain 34 luvun 11 §:ssä oleva säännös aluksen kaappauksesta koskee ilma-aluksia ja kauppamerenkulussa olevia aluksia. Aluksen kaappauksesta on tuomittava henkilö, joka väkivaltaa käyttäen tai sillä uhaten oikeudettomasti puuttuu sellaisen aluksen ohjaukseen tai ottaa lento- tai meriturvallisuutta vaarantavalla tavalla aluksen määräysvaltaansa. Jos teko aiheuttaa vain vähäistä vaaraa, tekijä on tuomittava niistä muista rikoksista, jotka teko käsittää.

Hallituksen esityksessä (HE 94/1993 vp) todetaan, ettei rikoslain 34 luvun 11 § koske sota-, tulli- eikä poliisialuksia eikä sellaisia aluksia, jotka on pysyvästi kiinnitetty merenpohjaan. Säännös vastaa näiltä osin yleissopimuksen 1 artiklassa olevaa aluksen määritelmää ja 2 artiklassa olevaa yleissopimuksen soveltamisalan rajoitusta.

Rikoslain soveltamisalaa koskeva rikoslain 1 luvun uudistus (626/1996) tuli voimaan 1

päivänä syyskuuta 1996. Rikoslain 1 luvun 7 §:n mukaan Suomen lakia sovelletaan Suomen ulkopuolella tehtyyn rikokseen, jonka rankaiseminen tekopaikan laista riippumatta perustuu kansainväliseen sopimukseen tai muuhun Suomea kansainvälisesti velvoittavaan säädökseen tai määräykseen (kansainvälinen rikos). Näihin kansainvälisiin rikoksiin voidaan siten universaaliperiaatteen mukaisesti soveltaa Suomen lakia riippumatta siitä, onko teko rangaistava tekopaikan lain mukaan.

Asetuksessa rikoslain 1 luvun 7 §:n soveltamisesta (627/1996) annetaan tarkempia säännöksiä kyseisen lainkohdan soveltamisesta luettelemalla ne rikokset, joihin universaaliperiaatetta sovelletaan. Tarkoituksena on lisätä asetuksessa olevaan luetteloon tässä yleissopimuksessa tarkoitettut rikokset siinä vaiheessa, kun yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan.

Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan yleissopimukseen liittyy pöytäkirja, joka koskee yleissopimuksessa tarkoitettuja tekoja mannerjalustalla sijaitsevilla kiinteillä laitteilla. Pöytäkirja on tullut kansainvälisesti voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1992. Pöytäkirjassa on 31 sopimuspuolta ja sen on allekirjoittanut 19 valtiota. Suomi ei ole allekirjoittanut pöytäkirjaa.

Käytännössä Suomessa voidaan rangaista suurimmasta osasta pöytäkirjan alaan kuuluvista teoista voimassa olevienkin rangaistus-säännösten, pääasiassa rikoslain henkeen ja

terveyteen kohdistuvia rikoksia koskevan 21 luvun, vapautteen kohdistuvia rikoksia koskevan rikoslain 25 luvun ja vahingontekoa koskevan 35 luvun perusteella. Myös rikosentekijän luovuttaminen sitä pyytävään maahan on törkeimmistä rikoksista mahdollista Suomen lainsäädännön mukaan. Suomen lainsäädäntö toteuttaa siten käytännössä pääpiirteittäin pöytäkirjan tarkoituksen. Pöytäkirjan voimaansaattaminen edellyttäisi Suomessa kuitenkin sellaisia säädäntömuutoksia, joita ei ole toistaiseksi pidetty tarkoituksenmukaisina.

2. Asian valmistelu

Yleissopimuksen valmisteluvaiheessa ja ennen sen allekirjoittamista vuonna 1988 on kuultu oikeusministeriötä, sisäasiainministeriötä, kauppa- ja teollisuusministeriötä, merenkulkuhallitusta, varustamoyhdistyksiä sekä merenkulkualan järjestöjä. Lausunnoissa kannatettiin yleissopimuksen allekirjoittamista.

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä ulkoasiainministeriössä. Esitysehdotuksesta on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä ja liikenneministeriöltä.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia eikä organisaatorisia vaikutuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Artiklan mukaan aluksella tarkoitetaan yleissopimuksessa kaikenlaisia aluksia, joita ei ole pysyvästi kiinnitetty merenpohjaan. Näihin kuuluvat myös dynaamisen liikkeen tukemat alukset (kantosiipialukset), sukellusveneet tai mitkä tahansa muut kelluvat alukset. Merkitystä ei ole sillä, kulkeeko alus omalla konevoimallaan vai onko sitä hinattava muilla aluksilla. Näin ollen myös laitteet, jotka on tarkoitus kiinnittää merenpohjaan, voivat kuulua ennen kiinnittämistä yleissopimuksen soveltamisalaan.

2 artikla. Yleissopimuksen 2 artiklassa rajataan yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle sota-alukset, valtion hallussa ole-

vat alukset, valtion käytössä olevat hinaajat, tulli- ja poliisiveneet sekä alukset, jotka on poistettu liikenteestä tai asetettu telakalle. Liikenteestä poistettuja aluksia ovat muun muassa alukset, joita pidetään satamassa ja käytetään pysyvästi ravintolana tai hotellina. Artiklan 2 kappaleen mukaan yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta sota-alusten tai muiden valtion omistamien ei-kaupallisia tarkoituspäriä palvelevien alusten koskemattomuuteen.

3 artikla. Yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappaleen a — g kohdissa on lueteltu teko- muodot, joiden rangaistavaksi säätämiseen sopimusvaltiot ovat sitoutuneet.

Sopimuksen 3 artiklan 1 kappaleen a kohdan mukaan henkilö syyllistyy rikokseen, jos

hän ottaa laittomasti ja tahallaan väkivallalla tai sillä uhkaamalla taikka muuten uhkaamalla aluksen haltuunsa tai pitää sitä valvonnassaan.

Tämän artiklan 1 kappaleen b — e kohdissa luetellaan tekumuodot, jotka ovat rangaistavia, jos ne ovat omiaan vaarantamaan aluksen turvallisen kulun. Tällaisia tekoja ovat aluksessa olevaan henkilöön kohdistuvat väkivallanteot. Väkivallan on kuitenkin kohdistuttava henkilöön, joka hoitaa aluksen turvallisen kulun kannalta olennaisia tehtäviä, kuten aluksen päällikkö, perämies ja sähköttäjä. Aluksen matkustajaan tai esimerkiksi ravintolahenkilökuntaan kohdistunut väkivalta täyttää vakavan rikoksen tunnusmerkit mutta ei sellaisenaan muodosta 1 kappaleen b kappaleessa tarkoitettua rikosta.

Rangaistavia ovat myös aluksen tai sen lastin vahingoittaminen ja aluksen tuhoaminen, laitteen tai aineen asentaminen tai asettaminen alukseen, mikä on omiaan vahingoittamaan alusta tai lastia tai tuhoamaan aluksen ja merenkulussa käytettävien laitteiden tuhoaminen, vahingoittaminen tai häiritseminen. Vähäinen vahinko alukselle tai lastille ei täytä yleissopimuksen vaatimuksia. Sen sijaan esimerkiksi reiän tekeminen aluksen pohjaan, aluksen ohjauslaitteiden vahingoittaminen tai palo- tai räjähdysvaaran aiheuttaminen todennäköisesti vaarantaa aluksen turvallisen kulun yleissopimuksessa tarkoitettulla tavalla.

Artiklan 1 kappaleen f kohdan mukaan myös väärän tiedon välittäminen on rikos, jos se johtaa aluksen turvallisen kulun vaarantumiseen. Saman kappaleen g kohdassa määrätään, että henkilö syyllistyy rikokseen myös, jos hän a — f kohdissa mainittujen rikosten tai niiden yritysten yhteydessä vahingoittaa henkilöä tai surmaa henkilön. Tällöin voi kyseessä olla myös muu kuin aluksen turvallisen kulun kannalta keskeinen henkilö.

Artiklan 1 kappaleen a kohdan mukainen teko on rangaistava rikoslain 34 luvun 11 §:n aluksen kaappausta koskevan säännöksen mukaan. Säännöstä koskevassa hallituksen esityksessä (HE 94/1993 vp) mainitaan nimenomaisesti, että se perustuu Roomassa tehtyyn meriturvallisuutta koskevaan yleissopimukseen, jonka Suomi on allekirjoittanut.

Rikoslain 34 luvun 2 §:n liikennetuhotyötä ja 3 §:n törkeää tuhotyötä koskevien säännösten perusteella arvosteltaisiin puolestaan

b, c, e ja f kohtien mukaisia tekoja. Rikoslain 34 luvun uudistamiseen liittyvässä hallituksen esityksessä (HE 94/1993 vp) on tuotu esiin, että kyseisiä tekumuotoja rangaistavaksi säädettäessä on nimenomaisesti otettu huomioon muun muassa nyt hyväksyttäväksi esitetyn yleissopimuksen säännökset ja sen hyväksyminen.

Artiklan 1 kappaleen d kohdassa tarkoitettut teot olisivat rangaistavia liikennetuhotyön tai törkeän tuhotyön yrityksenä. Mikäli katsottaisiin, ettei teko olisi vielä edennyt yritystaselle, se olisi joka tapauksessa rangaistava yleisvaarallisen rikoksen valmistelua koskevan rikoslain 34 luvun 9 §:n nojalla.

Samana kappaleen g kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tulevat sovellettavaksi, paitsi jokin edellä mainituista rikoslain 34 luvun säännöksistä, myös yleiset henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia koskevat rikoslain 21 luvun (578/1995) säännökset.

Yleissopimuksen 3 artiklan 2 kappaleen a ja b kohdassa määrätään, että rikoksena on pidettävä myös 1 kappaleessa mainitun rikoksen yritys, yllyttäminen tai avunanto sellaiseen rikokseen.

Yleissopimuksen 3 artiklan 2 kappaleen c kohdan mukaan olisi myös rangaistava, jos henkilö uhkaa syyllistyä johonkin 1 kappaleen b, c ja e kohdassa mainituista teoista, jos uhkaus on omiaan vaarantamaan aluksen turvallisen kulun. Tällaiseen uhkaukseen voi liittyä kansallisen lainsäädännön edellyttämä tarkoitus pakottaa fyysinen tai oikeushenkilö johonkin tekoon tai pidättäytymään tällaisesta teosta.

Yleissopimuksen 3 artiklan 1 kappaleen b kohdan väkivallanteko ja sellaisella uhkaaminen 2 kappaleen c kohdassa tarkoitettulla tavalla on rangaistavaa liikennetuhotyötä koskevan rikoslain 34 luvun 2 §:n mukaan. Uhkaus tuhotta alus tai vahingoittaa alusta, sen lastia tai merenkulussa käytettäviä laitteita tai häiritä vakavasti niiden toimintaa voi joskus merkitä sellaista itse teon täytäntöönpanotoimen aloittamista, joka voidaan katsoa rikoksen yritykseksi. Yritysvaihetta edeltävien c ja e kohdassa tarkoitettujen tekojen rangaistavuus jäisi arvosteltavaksi Suomen lainsäädännössä lähinnä laitonta uhkausta tai pakottamista koskevien rikoslain 25 luvun 7 ja 8 §:n (578/1995) mukaan.

4 artikla. Yleissopimuksen 4 artiklan 1 kappaleen mukaan yleissopimusta sovelletaan, kun alusta käytetään kansainväliseen merenkulkuun. Sellaisesta on kysymys sil-

loin, kun alus kulkee tai sen on määrä kulkea kyseessä olevan valtion aluemerén ulkotali sivurajan ulkopuolella olevalle vesialueelle, sen kautta tai sieltä käsin. Kun aluksen on tarkoitus kulkea kyseisen rantavaltion aluemerén ulkopuolelle, soveltuu yleissopimus myös tekoihin, jotka tapahtuvat ennen kuin alus on päässyt aluemerén ulkopuolelle. Rikoslain 34 luvun 11 §:ää koskevassa hallituksen esityksessä (94/1993 vp) todetaan, että kyseinen säännös on yleissopimusta laajempi, koska se ei edellyttäisi, että alus on kansainvälisessä liikenteessä. Myöskään rikoslain 34 luvun 2 §:ssä ei tätä edellytetä.

Saman artiklan 2 kappaleen mukaan teko on luonteeltaan kansainvälinen ja yleissopimusta on sovellettava myös silloin, jos rikoksentekijä tai rikoksesta epäilty tavataan jonkun sopimusvaltion alueelta, vaikka yleissopimus ei 1 kappaleessa asetettujen edellytysten vuoksi muutoin soveltuisi.

5 artikla. Yleissopimuksen 5 artiklan mukaan sopimuspuolet sitoutuvat säätämään sopimuksen 3 artiklassa luetelluista rikoksista asianmukaiset rangaistukset, joissa on otettu huomioon rikosten vakavuus.

Liikennetuhotyöstä on säädetty rikoslaissa vähintään neljän kuukauden ja enintään neljän vuoden vankeusrangaistus. Törkeästä tuhotyöstä ja aluksen kaappauksesta voidaan tuomita vähintään kahdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi vankeuteen. Näiden rangaistusten voidaan katsoa ottavan huomioon yleissopimuksessa tarkoitettujen rikosten vakavuus.

6 artikla. Yleissopimuksen 6 artikla koskee sitä, milloin rangaistus 3 artiklan mukaisista rikoksista voidaan tuomita sopimusvaltiossa. Artiklan 1 kohdan mukaan sopimuspuoli sitoutuu ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin ulottaakseen tuomiovaltansa 3 artiklassa lueteltuihin rikoksiin, kun rikos on tehty valtion lipun alla purjehtivaa alusta vastaan tai sellaisella aluksella, kun rikos on tehty sopimusvaltion alueella tai kun rikoksentekijä on kyseisen valtion kansalainen. Artiklan 2 kohdan mukaan sopimuspuoli voi ulottaa tuomiovaltansa näihin rikoksiin myös, kun vailla kansalaisuutta oleva rikoksentekijä asuu vakituisesti sen alueella, rikos kohdistuu kyseisen valtion kansalaiseen tai rikoksen avulla pyritään pakottamaan kyseinen valtio tekemään tai tekemättä jättämään jotakin. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleet merkitsevät myös sitä, että sopimuspuolet tunnustavat toistensa oikeuden käyttää lainkäyttö-

valtaansa sanotuissa tapauksissa.

Artiklan 3 kappaleen mukaan valtio, joka on ulottanut lainkäyttövaltaa rikoksiin 2 kappaleen mukaisesti, tulee ilmoittaa asiasta Kansainvälisen merenkulkujärjestön pääsihteerille.

Yleissopimuksen 6 artiklan 4 kappaleen mukaan jokainen sopimuspuoli ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3 artiklassa lueteltuihin rikoksiin, kun rikoksesta epäilty oleskelee sen alueella eikä kyseinen valtio luovuta häntä tuomillekään sopimuspuolelle, joka käyttää tuomiovaltansa 6 artiklan 1 ja 2 kappaleen mukaisesti. Tästä määräyksestä johtuu, että yleissopimuksessa tarkoitettuja rikoksia on pidettävä niin sanottuina kansainvälisinä rikoksina.

Rikoslain 1 luvun 7 §:n mukaan Suomen ulkopuolella tehtyyn rikokseen, jonka rangaikseminen tekopaikan laista riippumatta perustuu Suomea velvoittavaan kansainväliseen sopimukseen tai muuhun Suomea kansainvälisesti velvoittavaan säädökseen tai määräykseen (kansainvälinen rikos), sovelletaan Suomen lakia (universaaliperiaate). Tarkeimmat säännökset pykälän soveltamisesta on annettu asetuksella rikoslain 1 luvun 7 §:n soveltamisesta (627/1996). Asetukseen on tarkoitus lisätä tässä yleissopimuksessa tarkoitettut rikokset, kun yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan.

Yleissopimuksen 6 artiklan 5 kappaleen mukaan yleissopimus ei estä valtiota ulottamasta rikosoikeudellista lainkäyttövaltaansa kansallisen oikeuden mukaisesti myös muihin kuin 1—3 kappaleessa tarkoitettuihin tilanteisiin. Artiklan 1—3 kappaleessa mainitut lainkäyttövallan perusteet eivät siten muodosta tyhjentävää luetteloa. Muiden sopimuspuolten ei kuitenkaan tarvitse tunnustaa muita kuin 1—3 kappaleessa tarkoitettuja lainkäyttövallan perusteita.

7 artikla. Yleissopimuksen 7 artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuolet sitoutuvat omaa lainsäädäntöään noudattaen varmistamaan, että niiden alueella oleskeleva rikoksentekijä tai rikoksesta epäilty pysyy maassa niin kauan kuin on tarpeen rikosoikeudenkäynnin tai luovuttamistoimenpiteiden aloittamiseksi. Edellytyksenä on, että kyseisen henkilön osallisuudesta rikokseen on olemassa sellaista näyttöä, joka kyseisen valtion lainsäädännön mukaan oikeuttaa ryhtymään sanottuihin toimenpiteisiin. Samoin sopimusvaltio, jonka alueella rikoksentekijä tai ri-

koksesta epäilty oleskelee, sitoutuu suorittamaan asiassa artiklan 2 kappaleen mukaan esitutkinnan oman lainsäädäntönsä mukaisesti.

Pakkokeinolain (450/1987) 1 luvun 3 §:ssä säädetään pidättämisen edellytyksistä ja 8 §:ssä vangitsemisen edellytyksistä Suomessa. Muina toimenpiteinä voidaan käyttää pakkokeinolain 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettua matkustuskieltoa tai saman lain 6 luvun 1 §:ssä tarkoitettua poistumisen estämistä. Rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annetun lain (456/1970) 31 §:ssä säädetään henkilön ottamisesta säilöön, vaikka pyyntöä hänen luovuttamisestaan ei ole vielä tullut.

Artiklan 3 kappaleessa määrätään niistä oikeuksista, jotka henkilöllä on, kun häneen kohdistetaan 1 kappaleessa mainittuja toimenpiteitä. Henkilöllä on tällöin oikeus ottaa välittömästi yhteys kotivaltionsa edustajaan. Artiklan 4 kappaleen mukaan näitä oikeuksia käytetään oleskeluvaltion lainsäädännön mukaisesti, mikäli 3 kappaleen oikeudet näin toteutuvat täydellisesti. Kansallisessa lainsäädännössä voidaan siten säätää tarkemmin, kuinka yhteydenpito kotivaltion edustajiin tapahtuu. Myös Suomen tekemiin konsulisopimuksiin sisältyy tarkempia määräyksiä yhteydenpidon järjestämisestä.

Artiklan 5 kappaleen mukaan henkilön säilöön ottaneen valtion tulee välittömästi ilmoittaa toimenpiteestä niille valtioille, jotka ovat järjestäneet tuomiovaltansa 6 artiklan 1 kappaleen mukaisesti. Samoin tulee ilmoittaa suoritettujen esitutkinnan tuloksista ja siitä, aikooko valtio käyttää tuomiovaltaansa. Suomessa tietojen luovuttamisesta poliisin henkilörekisteristä ulkomaille säädetään poliisin henkilörekisteristä annetun lain (509/1995) 20 §:ssä.

8 artikla. Artikla sisältää määräykset sopimuspuolen (lippuvaltio) aluksen päällikön oikeudesta luovuttaa toisen sopimuspuolen (vastanottajavaltio) viranomaisille henkilö, jonka hän riittävillä perusteilla katsoo syylistyneen johonkin yleissopimuksen 3 artiklassa esitetyistä rikoksista. Määräyksen tarkoituksena on mahdollistaa se, että epäilty terroristi voidaan luovuttaa mahdollisimman pian jonkun sopimusvaltion viranomaisille. Terroristin kuljettaminen mahdollisesti kauempana sijaitsevaan lippuvaltioon voisi edelleen vaarantaa aluksen turvallista kulkua. Lisäksi artiklassa on määräyksiä vastaanottajavaltion velvollisuudesta hyväksyä luovutus,

aluksen päällikön velvollisuudesta luovuttaa rikokseen liittyvät todisteet ja rikoksentekijän luovuttamisesta edelleen lippuvaltiolle.

9 artikla. Yleissopimuksen 9 artiklan mukaan yleissopimus ei vaikuta valtioiden kansainvälisen oikeuden mukaiseen toimivaltaan aluksissa, jotka eivät käytä heidän lippuaan. Joulukuun 10 päivänä 1982 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (SopS 49—50/1996) 27 artikla sisältää määräykset rikosoikeudellisesta lainkäyttövallasta ulkomaisessa aluksessa. Myös merioikeusyleissopimuksen 17—26 artiklat viattomasta kauttakulusta sisältävät lainkäyttövaltaa koskevia määräyksiä.

10 artikla. Artiklan mukaan sopimuspuolen, jonka alueelta rikoksentekijä tai rikoksesta epäilty tavataan, on jätettävä asia viipymättä asianomaisille viranomaisille syyteharkintaa varten, mikäli se ei luovuta rikoksentekijää tai rikoksesta epäiltyä. Artiklan 2 kappaleessa on määräys rikoksesta epäillyn oikeudesta oikeudenmukaiseen kohteluun kaikissa oikeudenkäynnin vaiheissa.

Rikoksentekijän luovuttamisesta Suomesta säädetään laissa rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta (456/1970). Luovuttaminen ja rikoksen tutkiminen kansallisten viranomaisten toimesta ovat yleissopimuksessa vaihtoehtoisia menettelyjä. Jos Suomen luovuttamista koskevasta lainsäädännöstä johtuu, että luovutuspyyntöön ei voida suostua, on Suomen viranomaisten meneteltävä 10 artiklassa määrättyllä tavalla.

11 artikla. Artiklassa viitataan sopimuspuolten kesken tehtyihin luovutussopimuksiin. Yleissopimuksen 3 artiklassa luettujen rikosten katsotaan kuuluvan sellaisiin rikoksiin, joiden johdosta näiden sopimusten perusteella luovutetaan. Osapuolet sitoutuvat myös tulevaisuudessa tehtävissä luovutusso-
pimuksissa lukemaan yleissopimuksen mukaiset rikokset niihin rikoksiin, joiden johdosta luovutetaan. Lisäksi artikla sisältää määräyksiä valtion menettelystä sen jälkeen, kun se on saanut luovutuspyynnön. Jos valtio ottaa vastaan useita kilpailevia luovutuspyyntöjä, tulee luovuttajavaltion kiinnittää asianmukaista huomiota erityisesti lippuvaltion etuihin ja velvollisuuksiin. Luovuttajavaltion tulee myös kiinnittää huomiota 7 artiklan 3 kappaleessa määriteltuihin epäillyn oikeuksiin ja harkita, kykeneekö vastaanottajavaltio toteuttamaan ne.

12 artikla. Artikla sisältää määräyksen sopimuspuolten velvollisuudesta antaa toisil-

leen keskinäistä oikeusapua. Oikeusapua annetaan sopimuspuolten välillä mahdollisesti tehtyjen keskinäistä avunantoa koskevien sopimusten mukaisesti tai sopimuspuolten sisäisen lainsäädännön mukaisesti.

Tällaisia sopimuksia ovat muun muassa Suomen ja Australian, Venäjän, Viron ja Latvian kanssa tehdyt kahdenväliset sopimukset. Laissa kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa (4/1994) säädetään yksityiskohteisesti oikeusavun antamisesta ja pyytämisessä noudatettavasta menettelystä.

13 artikla. Artiklassa on määräykset sopimuspuolten velvollisuudesta toimia yhteistyössä yleissopimuksen 3 artiklassa mainittujen rikosten ehkäisemiseksi. Tämä velvollisuus tulee täyttää muun muassa vaihtamalla tietoja kunkin valtion sisäisen lainsäädännön mukaisesti. Sopimuspuolen tulee myös ryhtyä kaikkiin mahdollisiin keinoihin, jotta terroriteon kohteeksi joutunut sen alueella oleva alus pääsee jatkamaan matkaansa.

14 artikla. Artiklan mukaan sopimuspuolen, joka perustellusti olettaa jonkin 3 artiklassa mainituista rikoksista tapahtuvan, tulee toimittaa hallussaan olevat tiedot niille valtioille, joiden se uskoo käyttävän lainkäyttövaltaansa yleissopimuksen 6 artiklan mukaisesti.

15 artikla. Yleissopimuksen 15 artiklan 1 kappaleessa määrätään niistä tiedoista, jotka sopimuspuolen tulee mahdollisimman nopeasti toimittaa Kansainvälisen merenkulkujärjestön pääsihteerille. Tällaiset tiedot koskevat rikokseen liittyneitä olosuhteita, 13 artiklan 2 kappaleen nojalla suoritettuja toimenpiteitä sekä rikosentekijään tai epäiltyyn kohdistettuja toimenpiteitä.

16 artikla. Yleissopimuksen 16 artikla sisältää määräykset välimiesmenettelystä. Jos sopimuspuolten välistä yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevaa riitaa ei voida kohtuullisessa ajassa selvittää neuvotteluteitse, tulee se jonkin riidan osapuolen pyynnöstä alistaa välimiesmenettelyyn. Mikäli osapuolet eivät kuuden kuukauden kuluessa tällaisesta pyynnöstä ole päässeet sopimukseen, kuka tahansa osapuolista voi alistaa riidan Kansainvälisen tuomioistuimen ratkaistavaksi. Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuspuoli voi tehdä sopimuksen allekirjoittamisen tai siihen sitoutumisen yhteydessä varauman, jolla se sulkee pois välimiesmenettelyn tai Kansainvälisen tuomioistuimen toimivallan tai molemmat sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevissa riidois-

sa.

Suomi on tunnustanut Kansainvälisen tuomioistuimen tuomiovallan jokaisen saman velvoituksen hyväksyvään valtioon nähden (SopS 29/1958). Valtioiden välisiä, sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta aiheutuvia riitaisuuksia koskevia määräyksiä on useissa Suomen tekemissä kahden- ja monenvälisissä sopimuksissa. Suomi on perinteisesti kannattanut pakollisten riitojenratkaisulausekkeiden sisällyttämistä sekä kahden että monenvälisiin sopimuksiin. Tällaisten tavanomaisten riitojenratkaisumääräysten ei ole yleensä katsottu kuuluvan lainsäädännön alaan eikä edellyttävän muutoinkaan eduskunnan suostumusta.

17 artikla. Artikla sisältää määräykset yleissopimuksen allekirjoittamisesta, yleissopimukseen liittymisestä sekä sen hyväksymisestä ja ratifioimisesta. Suomi on allekirjoittanut yleissopimuksen 18 päivänä marraskuuta 1988 ratifioimisvaraumin.

18 artikla. Artikla sisältää yleissopimuksen voimaantuloa koskevat määräykset. Artiklan 1 kohdan mukaan yleissopimus tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua siitä, kun viisitoista valtiota on joko allekirjoittanut sen ratifioimis- tai hyväksymisvaraumitta tai tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa. Yleissopimus on tullut kansainvälisesti voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1992.

Artiklan 2 kohdan mukaan yleissopimus tulee sellaisen valtion osalta, joka tallettaa ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa sopimuksen voimaantulon jälkeen, voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua tallettamisesta.

19 artikla. Artikla sisältää määräykset yleissopimuksen irtisanomisesta. Sopimuspuoli voi irtisanoa sopimuksen milloin tahansa vuoden kuluttua siitä, kun yleissopimus on tämän valtion osalta tullut voimaan. Irtisanominen tapahtuu tallettamalla irtisanomiskirja Kansainvälisen merenkulkujärjestön pääsihteerin huostaan ja se tulee voimaan yhden vuoden tai irtisanomiskirjassa määrätyn pidemmän ajan kuluttua siitä, kun pääsihtööri on vastaanottanut irtisanomiskirjan.

20 artikla. Artiklassa on määräykset yleissopimukseen tehtävistä muutoksista. Kansainvälinen merenkulkujärjestö voi kutsua koolle konferenssin tarkistamaan tai muuttamaan yleissopimusta. Mikäli yksi kolmasosa sopimuspuolista tai kymmenen sopimuspuol-

ta, sen mukaan kumpi lukumäärä on suurempi, esittää tätä koskevan pyynnön, Kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n pääsihteeri kutsuu yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssin muuttamaan yleissopimusta.

21 artikla. Artiklassa määrätään tallettajan velvollisuuksista.

22 artikla. Artiklassa määrätään sopimuksen todistusvoimaiset kielet.

2. Voimaantulo

Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva yleissopimus on tullut kansainvälisesti voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1992. Ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tämän jälkeen tallettavan valtion osalta sopimus tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua tallettamisesta.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Hallitusmuodon 6 a § (969/1995) sisältää rikosoikeudellisen legaliteettiperiaatteen tärkeimmät ainesosat, joihin kuuluu vaatimus, jonka mukaan rikoksina rangaistavat teot on määriteltävä laissa. Tämä merkitsee sitä, että sellainen kansainvälinen velvoite, jolla Suomi sitoutuu kriminalisoimaan jonkin teon tai joitakin tekoja, kuuluu lainsäädännön alaan ja velvoitteelle tulee tämän vuoksi hankkia eduskunnan suostumus.

Yleissopimuksen 3 artiklan mukaan sopimuspuoli sitoutuu kriminalisoimaan artiklassa luetellut teot ja 5 artiklan mukaan säätämään niistä asianmukaiset rangaistukset rikosten vakavuuden huomioon ottaen. Yleissopimuksen 6 artiklassa määrätään, mihin tekoihin sopimuspuolen tulee ulottaa rikosoi-

keutensa soveltamisala. Yleissopimuksen 3, 5 ja 6 artikkelit sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, jotka on saatettu asiasisältöisesti voimaan rikoslain kokonaisuudistuksen toisen vaiheen yhteydessä (578/1995) rikos lain 34 luvun yleisvaarallisia rikoksia koskevilla säännöksillä sekä Suomen rikoslain soveltamisalaa koskevalla uudistuksella (626/1996).

Vaikka Suomen rikoslainsäädäntö onkin saatettu asiasisällöltään vastaamaan yleissopimuksen velvoitteita, edellyttää sopimuksen hyväksyminen eduskunnan suostumusta, koska sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Tämä vastaa perustuslakivaliokunnan lausunnossaan (PeVL 19/1995 vp) ilmaisemaa kantaa, jonka mukaan asiasisältöisiä voimaansaattamislakeja käytettäessä myös sopimuksen hyväksymisestä tulee päättää nimenomaisesti eduskunnassa. Perustuslakivaliokunta on myös kansainväliseen siviili-ilmailuun käytettävillä lentoasemilla tapahtuvien laittomien väkivalenteiden ehkäisemistä koskevan lisäpöytäkirjan osalta vahvistanut, että tällaiset määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan hallitusmuodon 33 §:ssä tarkoitettussa merkityksessä ja eduskunnan suostumus on tarpeen siitä huolimatta, että rikoslainsäädäntö on jo ennakkoon harmonisoitu kansainvälisen sopimuksen määräysten kanssa (PeVL 4/1998 vp).

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne 10 päivänä maaliskuuta 1988 Roomassa tehdyn merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

(Suomennos)

**MERENKULUN TURVALLISUUTEEN
KOHDISTUVIEN LAITTOMIEN
TEKOJEN EHKÄISEMISTÄ KOSKEVA
YLEISSOPIMUS**

**CONVENTION
FOR THE SUPPRESSION OF
UNLAWFUL ACTS AGAINST THE
SAFETY OF MARITIME NAVIGATION**

Tämän yleissopimuksen sopimuspuolet, jotka

pitävät mielessä Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta sekä valtioiden välisten ystävällisten suhteiden ja yhteistyön edistämistä koskevat päämäärät ja periaatteet,

tunnustavat erityisesti, että jokaisella on oikeus elämään, vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen Kansainvälisen ihmisoikeuksien julistuksen ja Kansalaisyhteisöoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen mukaisesti,

ovat syvästi huolestuneita kaikenlaisten sellaisten terroritekojen lisääntymisestä eri puolilla maailmaa, jotka asettavat viattomia ihmisiä alttiiksi vaaralle tai vaativat viattomia ihmishenkiä, vaarantavat ihmisten perusvapauksien toteutumisen ja heikentävät vakavasti ihmiselämän arvoa,

katsovat, että merenkulun turvallisuuteen kohdistuvat laittomat teot vaarantavat henkilöiden ja omaisuuden turvallisuutta, haittaavat merkittävästi merenkulkuun liittyvää toimintaa ja horjuttavat maailman kansojen luottamusta merenkulun turvallisuuteen,

katsovat, että tällaisten tekojen esiintyminen on vakava huolenaihe koko kansainväliselle yhteisölle,

ovat vakuuttuneita välittömästä tarpeesta kehittää valtioiden välistä yhteistyötä tarkoituksena suunnitella ja ottaa käyttöön tehokkaita käytännön toimenpiteitä kaikkien merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemiseksi sekä tekoihin syyllistyneiden syytteeseen asettamiseksi ja rankaisemiseksi,

palauttavat mieliin Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen 9 joulukuuta 1985

The States Parties to this Convention,

Having in mind the purposes and principles of the Charter of the United Nations concerning the maintenance of international peace and security and the promotion of friendly relations and cooperation among States,

Recognizing in particular that everyone has the right to life, liberty and security of person, as set out in the Universal Declaration of Human Rights and the International Covenant on Civil and Political Rights,

Deeply concerned about the world-wide escalation of acts of terrorism in all its forms, which endanger or take innocent human lives, jeopardize fundamental freedoms and seriously impair the dignity of human beings,

Considering that unlawful acts against the safety of maritime navigation jeopardize the safety of persons and property, seriously affect the operation of maritime services, and undermine the confidence of the peoples of the world in the safety of maritime navigation,

Considering that the occurrence of such acts is a matter of grave concern to the international community as a whole,

Being convinced of the urgent need to develop international co-operation between States in devising and adopting effective and practical measures for the prevention of all unlawful acts against the safety of maritime navigation, and the prosecution and punishment of their perpetrators,

Recalling resolution 40/61 of the General Assembly of the United Nations of 9 De-

tekemän päätöslauselman 40/61, joka muun muassa "kehottaa kaikkia valtioita yksin ja yhteistyössä muiden valtioiden kanssa, samoin kuin asianomaisia Yhdistyneiden Kansakuntien elimiä tukemaan pyrkimyksiä kansainväliseen terrorismiin johtavien syiden asteittaiseksi poistamiseksi sekä kiinnittämään erityistä huomiota kaikkiin sellaisiin tilanteisiin, mukaan lukien kolonialismiin, rasismiin sekä ihmisoikeuksiin ja perusvapauksiin kohdistuvat laajat ja räikeät rikkomukset ja tilanteet, joihin liittyy vieraan valan miehitys, jotka voivat johtaa kansainväliseen terrorismiin ja voivat vaarantaa kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta",

palauttavat edelleen mieliin, että päätöslauselma 40/61 "tuomitsee yksiselitteisesti rikollisiksi kaikki terroriteot, terroristiset menetelmät ja tavat tekopaikasta ja tekijästä riippumatta, mukaan lukien terroriteot, terroristiset menetelmät ja tavat, jotka vaarantavat valtioiden välisiä ystävällisiä suhteita ja näiden turvallisuutta",

palauttavat myös mieliin, että päätöslauselmassa 40/61 Kansainvälistä Merenkulkujärjestöä kehoitetaan "tutkimaan terrorismiongelmaa aluksissa ja aluksia vastaan tavoitteena antaa suosituksia asianmukaisista toimenpiteistä",

muistavat Kansainvälisen Merenkulkujärjestön kokouksen 20 marraskuuta 1985 antaman päätöslauselman A.584(14), jossa vaaditaan toimenpiteiden kehittämistä sellaisten laittomien tekojen estämiseksi, jotka uhkaavat alusten turvallisuutta ja niissä olevien matkustajien ja miehistön jäsenten turvallisuutta,

panevat merkille, että miehistön toimet, joihin sovelletaan normaalia laivakuria, ovat tämän yleissopimuksen vaikutusalueen ulkopuolella,

vahvistavat, että on toivottavaa tarkastella laivoihin ja niissä matkustaviin henkilöihin kohdistuvien laittomien tekojen estämiseen ja valvomiseen liittyviä sääntöjä ja perusteita, tavoitteena niiden pitäminen ajan tasalla ja tässä tarkoituksessa panevat tyydytyksellä merkille Kansainvälisen Merenkulkujärjestön Merenkulun turvallisuutta käsittelevän komitean suosituksen toimenpiteistä estää alusten matkustajiin ja miehistön jäseniin kohdistuvat laittomat teot,

vahvistavat edelleen, että asiat, jotka jäävät tämän yleissopimuksen ulkopuolelle, kuuluvat edelleen yleisen kansainvälisen oikeuden sääntöjen ja periaatteiden alaisuuteen, ja

cember 1985 which, *inter alia*, "urges all States unilaterally and in co-operation with other States, as well as relevant United Nations organs, to contribute to the progressive elimination of causes underlying international terrorism and to pay special attention to all situations, including colonialism, racism and situations involving mass and flagrant violations of human rights and fundamental freedoms and those involving alien occupation, that may give rise to international terrorism and may endanger international peace and security",

Recalling further that resolution 40/61 "unequivocally condemns, as criminal, all acts, methods and practices of terrorism wherever and by whomever committed, including those which jeopardize friendly relations among States and their security",

Recalling also that by resolution 40/61, the International Maritime Organization was invited to "study the problem of terrorism aboard or against ships with a view to making recommendations on appropriate measures",

Having in mind resolution A.584(14) of 20 November 1985, of the Assembly of the International Maritime Organization, which called for development of measures to prevent unlawful acts which threaten the safety of ships and the security of their passengers and crews,

Noting that acts of the crew which are subject to normal shipboard discipline are outside the purview of this Convention,

Affirming the desirability of monitoring rules and standards relating to the prevention and control of unlawful acts against ships and persons on board ships, with a view to updating them as necessary, and, to this effect, taking note with satisfaction of the Measures to Prevent Unlawful Acts against Passengers and Crews on Board Ships, recommended by the Maritime Safety Committee of the International Maritime Organization,

Affirming further that matters not regulated by this Convention continue to be governed by the rules and principles of general international law,

myöntävät, että kaikkien valtioiden tulee merenkulun turvallisuuteen kohdistuvia laittomia tekoja vastaan taistellessaan noudattaa tarkkaan yleisen kansainvälisen oikeuden sääntöjä ja periaatteita,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Tässä yleissopimuksessa "alus" tarkoittaa kaikenlaisia aluksia, joita ei ole pysyvästi kiinnitetty merenpohjaan, mukaan lukien dynaamisen liikkeen tukemat alukset, sukellusveneet tai mitkä tahansa muut kelluvat alukset.

2 artikla

1. Tätä yleissopimusta ei sovelleta:

- a) sota-alukseen; tai
- b) alukseen, joka on valtion hallussa tai jota valtio käyttää silloin, kun alus palvelee hinaajana tai tullin tai poliisin tarpeita; tai
- c) alukseen, joka on poistettu liikenteestä tai asetettu telakalle.

2. Mitkään tämän yleissopimuksen määräykset eivät vaikuta sota-alusten tai muiden valtion omistamien ei-kaupallisia tarkoituspäriä palvelevien alusten koskemattomuuteen.

3 artikla

1. Henkilö syyllistyy rikokseen, jos hän laittomasti ja tahallaan:

- a) ottaa haltuunsa tai pitää valvonnassaan alusta väkivalloin tai väkivallalla tai muilla keinoin uhaten; tai
- b) suorittaa väkivallanteon aluksessa olevaa henkilöä vastaan, jos tämä teko on omiaan vaarantamaan kyseisen aluksen turvallisen kulun; tai
- c) tuhoaa aluksen tai vahingoittaa alusta tai sen lastia siten, että se on omiaan vaarantamaan kyseisen aluksen turvallisen kulun; tai
- d) asettaa tai asetuttaa alukseen mitä tahansa keinoa käyttäen laitteen tai ainetta, joka on omiaan tuhoamaan kyseisen aluksen tai vahingoittaa sitä tai sen lastia, mitkä vaarantavat tai ovat omiaan vaarantamaan kyseisen aluksen turvallisen kulun; tai
- e) tuhoaa tai vahingoittaa vakavasti merenkulussa käytettäviä laitteita tai häiritsee vakavasti niiden toimintaa, jos tällainen teko on omiaan vaarantamaan aluksen turvallisen kulun; tai

f) välittää tietoja, jotka tietää perättömiksi, täten vaarantaen aluksen turvallisen kulun;

Recognizing the need for all States, in combating unlawful acts against the safety of maritime navigation, strictly to comply with rules and principles of general international law,

Have agreed as follows:

Article 1

For the purposes of this Convention, "ship" means a vessel of any type whatsoever not permanently attached to the seabed, including dynamically supported craft, submersibles, or any other floating craft.

Article 2

1. This Convention does not apply to:

- (a) a warship; or
- (b) a ship owned or operated by a State when being used as a naval auxiliary or for customs or police purposes; or
- (c) a ship which has been withdrawn from navigation or laid up.

2. Nothing in this Convention affects the immunities of warships and other government ships operated for non-commercial purposes.

Article 3

1. Any person commits an offence if that person unlawfully and intentionally:

- (a) seizes or exercises control over a ship by force or threat thereof or any other form of intimidation; or
- (b) performs an act of violence against a person on board a ship if that act is likely to endanger the safe navigation of that ship; or
- (c) destroys a ship or causes damage to a ship or to its cargo which is likely to endanger the safe navigation of that ship; or
- (d) places or causes to be placed on a ship, by any means whatsoever, a device or substance which is likely to destroy that ship, or cause damage to that ship or its cargo which endangers or is likely to endanger the safe navigation of that ship; or

(e) destroys or seriously damages maritime navigational facilities or seriously interferes with their operation, if any such act is likely to endanger the safe navigation of a ship; or

(f) communicates information which he knows to be false, thereby endangering the

tai

g) vahingoittaa tai surmaa henkilön jonkin a—f kohdassa esitetyn rikoksen tai rikoksen yrityksen yhteydessä.

2. Henkilö syyllistyy rikokseen myös, jos hän:

a) yrittää tehdä jonkin 1 kappaleessa mainitun rikoksen; tai

b) yllyttää jotakuta henkilöä johonkin 1 kappaleessa mainittuun rikokseen tai avustaa muulla tavoin tällaiseen rikokseen syyllistävää henkilöä; tai

c) esittäen tai jättäen esittämättä sellaisen valtion sisäisen lainsäädännön mukaisen ehdon, jonka tarkoituksena on pakottaa fyysinen henkilö tai oikeushenkilö johonkin tekkoon tai pidättäytymään tällaisesta teosta, uhkaa syyllistyä johonkin 1 kappaleen b, c ja e kohdassa mainituista rikoksista, jos tämä uhkaus on omiaan vaarantamaan kyseisen aluksen turvallisen kulun.

4 artikla

1. Tätä yleissopimusta sovelletaan, jos alus kulkee tai sen on määrä kulkea yksittäisen valtion aluemerien ulkorajan ulkopuolelle jäävälle vesialueelle, sen kautta tai sieltä käsin tai vierekkäin sijaitsevien valtioiden aluemerien välisten rajojen ulkopuolelle jäävälle vesialueelle, sen kautta tai sieltä käsin.

2. Tapauksiin, joihin yleissopimus ei sovellu 1 kappaleen määräyksistä johtuen, yleissopimusta kuitenkin sovelletaan, jos rikoksentehtijä tai rikoksesta epäilty tavataan muun sopimuspuolen kuin 1 kappaleessa tarkoitettun valtion alueella.

5 artikla

Jokaisen sopimuspuolen tulee säätää 3 artiklassa esitetyistä rikoksista asianmukaiset rangaistukset, joissa näiden rikosten vakavuus on otettu huomioon.

6 artikla

1. Jokainen sopimuspuoli ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3 artiklassa esitettyihin rikoksiin, kun:

a) rikos on tehty sellaista alusta vastaan tai sellaisella aluksella, joka purjehtii rikosten-tekohetkellä kyseisen valtion lipun alla; tai

b) rikos on tehty kyseisen valtion alueella, sen aluemiin mukaan lukien; tai

c) rikoksentehtijä on kyseisen valtion kan-

safe navigation of a ship; or

(g) injures or kills any person, in connection with the commission or the attempted commission of any of the offences set forth in subparagraphs (a) to (f).

2. Any person also commits an offence if that person:

(a) attempts to commit any of the offences set forth in paragraph 1; or

(b) abets the commission of any of the offences set forth in paragraph 1 perpetrated by any person or is otherwise an accomplice of a person who commits such an offence; or

(c) threatens, with or without a condition, as is provided for under national law, aimed at compelling a physical or juridical person to do or refrain from doing any act, to commit any of the offences set forth in paragraph 1, subparagraphs (b), (c) and (e), if that threat is likely to endanger the safe navigation of the ship in question.

Article 4

1. This Convention applies if the ship is navigating or is scheduled to navigate into, through or from waters beyond the outer limit of the territorial sea of a single State, or the lateral limits of its territorial sea with adjacent States.

2. In cases where the Convention does not apply pursuant to paragraph 1, it nevertheless applies when the offender or the alleged offender is found in the territory of a State Party other than the State referred to in paragraph 1.

Article 5

Each State Party shall make the offences set forth in article 3 punishable by appropriate penalties which take into account the grave nature of those offences.

Article 6

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences set forth in article 3 when the offence is committed:

(a) against or on board a ship flying the flag of the State at the time the offence is committed; or

(b) in the territory of that State, including its territorial sea; or

(c) by a national of that State.

salainen.

2. Sopimuspuoli voi ulottaa lainkäyttövaltansa koskemaan sellaisia rikoksia myös kun:

a) rikoksenteijällä ei ole minkään valtion kansalaisuutta, mutta hän asuu vakinaisesti kyseisessä valtiossa; tai

b) rikoksen yhteydessä kyseisen valtion kansalainen joutuu sieppauksen tai uhkauksen kohteeksi, loukkaantuu tai saa surmansa; tai

c) rikoksen avulla pyritään pakottamaan kyseinen valtio tekemään tai jättämään tekemättä jotakin.

3. Sopimuspuolen, joka on ulottanut lainkäyttövaltansa rikoksiin 2 kappaleen mukaisesti, tulee ilmoittaa asiasta Kansainvälisen Merenkulkujärjestön pääsihteerille (jäljempänä "pääsihteeri"). Jos sopimuspuoli myöhemmin kumoaa tämän lainkäyttövaltansa, sen tulee ilmoittaa asiasta pääsihteerille.

4. Jokainen sopimuspuoli ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3 artiklassa esitettyihin rikoksiin tapauksissa, jolloin rikoksesta epäilty oleskelee sen alueella eikä kyseinen valtio luovuta häntä millekään niistä sopimuspuolista, jotka ovat ulottaneet rikokseen lainkäyttövaltansa tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen mukaisesti.

5. Tämä yleissopimus ei estä rikosoikeudellisen lainkäyttövallan käyttämistä kansallisen oikeuden mukaisesti.

7 artikla

1. Jokaisen sopimuspuolen, jonka alueella rikoksenteijä tai rikoksesta epäilty oleskelee, tulee vakuututtuaan olosuhteiden siihen oikeuttavan ja omaa lainsäädäntöään noudattaen ottaa tämä säilöön tai muilla toimenpiteillä varmistaa henkilön läsnäolo niin kauan kuin on tarpeen rikosoikeudenkäynnin tai rikoksenteijän luovuttamista koskevien toimenpiteiden alkuun saattamiseksi.

2. Kyseisen valtion on välittömästi suoritettava esitutkinta asiassa oman lainsäädäntönsä mukaisesti.

3. Henkilöllä, johon 1 kappaleen tarkoittamat toimenpiteet kohdistuvat, on oikeus:

a) ottaa välittömästi yhteys sen valtion lähimpään asianomaiseen edustajaan, jonka kansalainen hän on tai jolla on muutoin oikeus olla yhteydessä henkilöön, tai jos henkilöllä ei ole minkään valtion kansalaisuutta valtioon, jonka alueella hän vakinaisesti

2. A State Party may also establish its jurisdiction over any such offence when:

(a) it is committed by a stateless person whose habitual residence is in that State; or

(b) during its commission a national of that State is seized, threatened, injured or killed; or

(c) it is committed in an attempt to compel that State to do or abstain from doing any act.

3. Any State Party which has established jurisdiction mentioned in paragraph 2 shall notify the Secretary-General of the International Maritime Organization (hereinafter referred to as "the Secretary-General"). If such State Party subsequently rescinds that jurisdiction, it shall notify the Secretary-General.

4. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences set forth in article 3 in cases where the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him to any of the States Parties which have established their jurisdiction in accordance with paragraphs 1 and 2 of this article.

5. This Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised in accordance with national law.

Article 7

1. Upon being satisfied that the circumstances so warrant, any State Party in the territory of which the offender or the alleged offender is present shall, in accordance with its law, take him into custody or take other measures to ensure his presence for such time as is necessary to enable any criminal or extradition proceedings to be instituted.

2. Such State shall immediately make a preliminary inquiry into the facts, in accordance with its own legislation.

3. Any person regarding whom the measures referred to in paragraph 1 are being taken shall be entitled to:

(a) communicate without delay with the nearest appropriate representative of the State of which he is a national or which is otherwise entitled to establish such communication or, if he is a stateless person, the State in the territory of which he has his

asuu; ja

b) ottaa vastaan kyseisen valtion edustaja.

4. Edellä 3 kappaleessa tarkoitettuja oikeuksia käytetään sen valtion lakien ja määräysten mukaisesti, jonka alueella rikoksen tekijä tai rikoksesta epäilty oleskelee, sillä ehdolla, että kyseisten lakien ja määräysten avulla 3 kappaleen nojalla myönnettyjen oikeuksien tavoitteet toteutuvat täydellisesti.

5. Kun sopimuspuoli on tämän artiklan mukaisesti ottanut säilöön henkilön, sen tulee välittömästi ilmoittaa säilöönotosta ja siihen oikeuttavista perusteista niille valtioille, jotka ovat ulottaneet lainkäyttövaltansa rikokseen 6 artiklan 1 kappaleen mukaisesti ja jos se pitää sitä asianmukaisena, muille valtioille, joita asia koskee. Valtion, joka suorittaa tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitetun esitutinnan, tulee viipymättä ilmoittaa mainituille valtioille tutinnan tuloksista ja siitä, aikooko se käyttää lainkäyttövaltaansa.

8 artikla

1. Sopimuspuolen ("lippuvaltio") aluksen kapteeni voi luovuttaa jonkun toisen sopimuspuolen ("vastaanottajavaltio") viranomaisille sellaisen henkilön, jonka hän kohtuullisilla perusteilla uskoo syyllistyneen johonkin 3 artiklassa esitetyistä rikoksista.

2. Lippuvaltio takaa, että sen aluksen päällikkö on velvollinen heti kun se on käytännössä mahdollista ja mahdollisuuksien mukaan ennen kuin alus saapuu vastaanottajavaltion aluemerelle mukanaan henkilö, jonka kapteeni aikoo luovuttaa 1 kappaleen mukaisesti, ilmoittamaan vastaanottajavaltion viranomaisille aikomuksestaan luovuttaa kyseisen henkilön sekä luovutuksen syistä.

3. Vastaanottajavaltio hyväksyy luovutuksen ja toimii 7 artiklan mukaisesti, paitsi jos sillä on syytä katsoa, että yleissopimusta ei voida soveltaa tekoihin, joiden perusteella henkilö luovutettaisiin. Luovutettavan vastaanottamisesta kieltäytymiseen liitetään lausunto kieltäytymisen syistä.

4. Lippuvaltio takaa, että sen aluksen päällikkö on velvollinen antamaan vastaanottajavaltion viranomaisille hallussaan olevat epäiltyyn rikokseen liittyvät todisteet.

5. Vastaanottajavaltio, joka on hyväksynyt

habitual residence;

(b) be visited by a representative of that State.

4. The rights referred to in paragraph 3 shall be exercised in conformity with the laws and regulations of the State in the territory of which the offender or the alleged offender is present, subject to the proviso that the said laws and regulations must enable full effect to be given to the purposes for which the rights accorded under paragraph 3 are intended.

5. When a State Party, pursuant to this article, has taken a person into custody, it shall immediately notify the States which have established jurisdiction in accordance with article 6, paragraph 1 and, if it considers it advisable, any other interested States, of the fact that such person is in custody and of the circumstances which warrant his detention. The State which makes the preliminary inquiry contemplated in paragraph 2 of this article shall promptly report its findings to the said States and shall indicate whether it intends to exercise jurisdiction.

Article 8

1. The master of a ship of a State Party (the "flag State") may deliver to the authorities of any other State Party (the "receiving State") any person who he has reasonable grounds to believe has committed one of the offences set forth in article 3.

2. The flag State shall ensure that the master of its ship is obliged, whenever practicable, and if possible before entering the territorial sea of the receiving State carrying on board any person whom the master intends to deliver in accordance with paragraph 1, to give notification to the authorities of the receiving State of his intention to deliver such person and the reasons therefor.

3. The receiving State shall accept the delivery, except where it has grounds to consider that the Convention is not applicable to the acts giving rise to the delivery, and shall proceed in accordance with the provisions of article 7. Any refusal to accept a delivery shall be accompanied by a statement of the reasons for refusal.

4. The flag State shall ensure that the master of its ship is obliged to furnish the authorities of the receiving State with the evidence in the master's possession which pertains to the alleged offence.

5. A receiving State which has accepted

henkilön luovutuksen 3 kappaleen mukaisesti, voi puolestaan pyytää lippuvaltiota hyväksymään kyseisen henkilön luovutuksen. Lippuvaltio harkitsee pyyntöä ja jos se suostuu pyyntöön, se toimii 7 artiklan mukaisesti. Jos lippuvaltio torjuu pyynnön, sen tulee toimittaa vastaanottajavaltiolle lausunto kieläytymisen syistä.

9 artikla

Mikään tässä yleissopimuksessa ei vaikuta millään tavalla kansainvälisen oikeuden sääntöjen mukaiseen valtioiden toimivaltaan harjoittaa tutkinta- ja toimeenpanovaltaa aluksissa, jotka eivät purjehdi niiden lipun alla.

10 artikla

1. Sopimuspuolen, jonka alueelta rikoksen tekijä tai rikoksesta epäilty tavataan, tulee sellaisissa tapauksissa, joita 6 artikla koskee, jos se ei luovuta henkilöä, poikkeuksetta ja siitä riippumatta tehtiinkö rikos sen alueella, jättää asia viipymättä asianomaisille viranomaisilleen syytteestä päättämistä varten kyseisen valtion lainsäädännön menettelytapoja noudattaen. Nämä viranomaiset ratkaisevat asian kyseisen valtion lainsäädännön nojalla samalla tavalla kuin minkä tahansa muun vakavanlaatuisen rikosasian.

2. Henkilölle, joka on joutunut oikeuteen jonkin 3 artiklassa mainitun rikoksen takia, taataan kaikissa oikeuskäsittelyn vaiheissa oikeudenmukainen kohtelu, mukaan lukien kaikki ne oikeudet ja takuut, joista määrätään sen valtion lainsäädännön nojalla, jonka alueella henkilö on.

11 artikla

1. Tämän yleissopimuksen 3 artiklassa mainittujen rikosten katsotaan kaikissa sopimuspuolten kesken tehdyissä luovuttamissopimuksissa kuuluvan sellaisiin rikoksiin, joiden johdosta luovutetaan. Osapuolet sitoutuvat kaikissa niiden välillä tehtävissä luovuttamissopimuksissa lukemaan tällaiset rikokset niihin rikoksiin, joiden johdosta luovutetaan.

2. Jos sopimuspuoli, joka asettaa luovuttamisen ehdoksi valtioiden välisen sopimuksen, saa luovutuspyynnön sellaiselta toiselta sopimuspuolelta, jonka kanssa sillä ei ole luovutussopimusta, luovutuspyynnön saanut

the delivery of a person in accordance with paragraph 3 may, in turn, request the flag State to accept delivery of that person. The flag State shall consider any such request, and if it accedes to the request it shall proceed in accordance with article 7. If the flag State declines a request, it shall furnish the receiving State with a statement of the reasons therefor.

Article 9

Nothing in this Convention shall affect in any way the rules of international law pertaining to the competence of States to exercise investigative or enforcement jurisdiction on board ships not flying their flag.

Article 10

1. The State Party in the territory of which the offender or the alleged offender is found shall, in cases to which article 6 applies, if it does not extradite him, be obliged, without exception whatsoever and whether or not the offence was committed in its territory, to submit the case without delay to its competent authorities for the purpose of prosecution, through proceedings in accordance with the laws of that State. Those authorities shall take their decision in the same manner as in the case of any other offence of a grave nature under the law of that State.

2. Any person regarding whom proceedings are being carried out in connection with any of the offences set forth in article 3 shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings, including enjoyment of all the rights and guarantees provided for such proceedings by the law of the State in the territory of which he is present.

Article 11

1. The offences set forth in article 3 shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between any of the States Parties. States Parties undertake to include such offences as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them.

2. If a State Party which makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, the requested State Party may, at its

valtio voi harkintansa mukaan pitää tätä yleissopimusta luovuttamisen laillisena perusteena 3 artiklassa mainittuihin rikoksiin nähden. Luovuttamisen osalta noudatetaan luovutuspyynnön saaneen valtion lainsäädännön edellyttämiä muita ehtoja.

3. Sopimuspuolet, jotka eivät aseta luovuttamisen ehdoksi valtioiden välistä sopimusta, pitävät 3 artiklassa mainittuja rikoksia sellaisina, joiden johdosta rikoksenteikijä luovutetaan osapuolten välillä luovutuspyynnön saaneen valtion lainsäädännön ehtojen mukaisesti.

4. Edellä 3 artiklassa mainitut rikokset katsotaan tarvittaessa sopimuspuolten välisissä luovutustapauksissa tehdyiksi sekä teko-paikalla että luovutuspyynnön esittäneen valtion lainkäyttövaltaan kuuluvalla paikalla.

5. Sopimuspuolen, joka vastaanottaa useampia luovutuspyyntöjä sellaisilta valtioilta, jotka ovat ulottaneet lainkäyttövaltansa rikokseen tämän yleissopimuksen 7 artiklan mukaisesti ja joka päättää olla syyttämättä, tulee valitessaan valtiota, johon rikoksenteikijä tai rikoksesta epäilty luovutetaan, kiinnittää asianmukaista huomiota sen sopimuspuolen etuihin ja velvollisuuksiin, jonka lipun alla alus purjehti rikoksentekohetkellä.

6. Harkitessaan tämän yleissopimuksen mukaista rikoksesta epäillyn luovutuspyyntöä luovutuspyynnön vastaanottaneen valtion tulee kiinnittää asianmukaista huomiota siihen, voidaanko henkilölle tämän yleissopimuksen 7 artiklan 3 kappaleen nojalla myönnetty oikeudet panna täytäntöön luovutuspyynnön esittäneessä valtiossa.

7. Kaikkien sellaisten luovutussovimusten ja -järjestelyjen määräyksiä, jotka koskevat tässä yleissopimuksessa määriteltyjä rikoksia ja joita sovelletaan sopimuspuolten välillä, muutetaan näiden sopimuspuolten välillä sikäli kuin ne ovat ristiriidassa tämän yleissopimuksen kanssa.

12 artikla

1. Sopimuspuolet antavat toisilleen mahdollisimman laajaa oikeusapua 3 artiklassa mainituista rikoksista johtuvien oikeudenkäyntien yhteydessä, mukaan luettuna apu oikeudenkäynnissä tarvittavan todistusaineiston hankkimisessa.

2. Sopimuspuolet hoitavat 1 kappaleesta johtuvat velvollisuutensa niiden välillä mahdollisesti tehtyjen keskinäistä avunantoa kos-

option, consider this Convention as a legal basis for extradition in respect of the offences set forth in article 3. Extradition shall be subject to the other conditions provided by the law of the requested State Party.

3. States Parties which do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize the offences set forth in article 3 as extraditable offences between themselves, subject to the conditions provided by the law of the requested State.

4. If necessary, the offences set forth in article 3 shall be treated, for the purposes of extradition between States Parties, as if they had been committed not only in the place in which they occurred but also in a place within the jurisdiction of the State Party requesting extradition.

5. A State Party which receives more than one request for extradition from States which have established jurisdiction in accordance with article 7 and which decides not to prosecute shall, in selecting the State to which the offender or alleged offender is to be extradited, pay due regard to the interests and responsibilities of the State Party whose flag the ship was flying at the time of the commission of the offence.

6. In considering a request for the extradition of an alleged offender pursuant to this Convention, the requested State shall pay due regard to whether his rights as set forth in article 7, paragraph 3, can be effected in the requesting State.

7. With respect to the offences as defined in this Convention, the provisions of all extradition treaties and arrangements applicable between States Parties are modified as between States Parties to the extent that they are incompatible with this Convention.

Article 12

1. State Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with criminal proceedings brought in respect of the offences set forth in article 3, including assistance in obtaining evidence at their disposal necessary for the proceedings.

2. States Parties shall carry out their obligations under paragraph 1 in conformity with any treaties on mutual assistance that

kevien sopimusten mukaisesti. Mikäli tällaisia sopimuksia ei ole tehty, sopimuspuolet auttavat toisiaan sisäisen lainsäädäntönsä nojalla.

13 artikla

1. Sopimuspuolet toimivat yhteistyössä 3 artiklassa mainittujen rikosten ehkäisemiseksi, erityisesti:

a) ryhtymällä kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin estääkseen niiden omalla alueella ja sen ulkopuolella tapahtuvien rikosten valmistelemisen niiden omalla alueella; ja

b) vaihtamalla tietoja oman sisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti ja koordinoimalla 3 artiklassa tarkoitettujen rikosten ehkäisemiseksi tarpeellisia hallinnollisia ja muita toimenpiteitä.

2. Kun aluksen kulku jonkin 3 artiklassa mainitun rikoksen takia viivästyy tai keskeytyy, sen sopimuspuolen, jonka alueella alus tai matkustajat tai miehistö ovat, tulee käyttää kaikkia mahdollisia keinoja, jotta alus, sen matkustajat, miehistö tai lasti eivät joutuisi kohtuuttomasti odottamaan.

14 artikla

Sopimuspuolen, jolla on syytä olettaa jonkin 3 artiklassa mainituista rikoksista tapahtuvan, tulee sisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti toimittaa mahdollisimman nopeasti kaikki hallussaan olevat asiaan liittyvät tiedot niille valtioille, joiden se katsoo ulottaneen lainkäyttövaltansa rikokseen tämän yleissopimuksen 6 artiklan mukaisesti.

15 artikla

1. Jokaisen sopimuspuolen tulee sisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti toimittaa pääsihteerille mahdollisimman nopeasti kaikki hallussaan olevat asiaan liittyvät tiedot, jotka koskevat:

a) rikokseen liittyneitä olosuhteita;

b) 13 artiklan 2 kappaleen nojalla suoritettuja toimenpiteitä; ja

c) rikoksentekijään tai rikoksesta epäiltyyn kohdistuneita toimenpiteitä, ja erityisesti kaikkien luovutus- ja muiden oikeudellisten toimenpiteiden tuloksia.

2. Sopimuspuolen, jonka alueella rikoksesta epäiltyä syytetään, tulee sisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti ilmoittaa oikeudenkäynnin lopputuloksesta pääsihteerille.

3. Pääsihteeri ilmoittaa 1 ja 2 kappaleen

may exist between them. In the absence of such treaties, States Parties shall afford each other assistance in accordance with their national law.

Article 13

1. States Parties shall co-operate in the prevention of the offences set forth in article 3, particularly by:

(a) taking all practicable measures to prevent preparations in their respective territories for the commission of those offences within or outside their territories;

(b) exchanging information in accordance with their national law, and co-ordinating administrative and other measures taken as appropriate to prevent the commission of offences set forth in article 3.

2. When, due to the commission of an offence set forth in article 3, the passage of a ship has been delayed or interrupted, any State Party in whose territory the ship or passengers or crew are present shall be bound to exercise all possible efforts to avoid a ship, its passengers, crew or cargo being unduly detained or delayed.

Article 14

Any State Party having reason to believe that an offence set forth in article 3 will be committed shall, in accordance with its national law, furnish as promptly as possible any relevant information in its possession to those States which it believes would be the States having established jurisdiction in accordance with article 6.

Article 15

1. Each State Party shall, in accordance with its national law, provide to the Secretary-General, as promptly as possible, any relevant information in its possession concerning:

(a) the circumstances of the offence;

(b) the action taken pursuant to article 13, paragraph 2;

(c) the measures taken in relation to the offender or the alleged offender and, in particular, the results of any extradition proceedings or other legal proceedings.

2. The State Party where the alleged offender is prosecuted shall, in accordance with its national law, communicate the final outcome of the proceedings to the Secretary-General.

3. The information transmitted in accor-

mukaisesti toimitetut tiedot kaikille sopimuspuolille, Kansainvälisen merenkulkujärjestön (jäljempänä "järjestö") jäsenille, muille asianosaisille valtioille ja sopiviksi katsotuille kansainvälisille hallitusten välisille järjestöille.

16 artikla

1. Tämän yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskeva kahden tai useamman sopimuspuolen välinen riita, jota ei voida kohtuullisessa ajassa ratkaista neuvotteluteitse, tulee alistaa välimiesmenettelyyn, jos jokin sopimuspuoli sitä pyytää. Elleivät osapuolet ole päässeet sopimukseen kuuden kuukauden kuluessa välimiesmenettelyä koskevan pyynnön tekemisestä, mikä tahansa osapuolista voi saattaa riidan Kansainvälisen tuomioistuimen ratkaistavaksi esittämällä tuomioistuimen perussäännön mukaisen hakemuksen.

2. Jokainen valtio voi tämän yleissopimuksen allekirjoittamisen, ratifioimisen tai hyväksymisen tai siihen liittymisen yhteydessä ilmoittaa, ettei se katso jonkin tai kaikkien yllä olevan 1 kappaleen määräysten sitovan itseään. Muita sopimuspuolia nämä määräykset eivät sido sellaisen sopimuspuolen osalta, joka on tehnyt mainitun varauman.

3. Jokainen sopimuspuoli, joka on tehnyt 2 kappaleen mukaisen varauman, voi milloin tahansa peruuttaa tämän varauman ilmoittamalla asiasta pääsihteerille.

17 artikla

1. Tämä yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten Roomassa 10 päivänä maaliskuuta 1988 niille valtioille, jotka osallistuivat merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevaan kansainväliseen konferenssiin ja järjestön päämajassa kaikille valtioille 14 päivästä maaliskuuta 1988 maaliskuun 9 päivään 1989. Sen jälkeen se on avoinna liittymistä varten.

2. Valtiot voivat ilmaista suostumuksensa noudattaen tätä yleissopimusta:

a) allekirjoittamalla sen ilman ratifioimista tai hyväksymisvaraumia;

b) allekirjoittamalla sen ratifioimis- tai hyväksymisvaraumin ja sen jälkeen ratifioimalla tai hyväksymällä sen; tai

c) liittymällä siihen.

3. Ratifioiminen, hyväksyminen tai liitty-

dance with paragraphs 1 and 2 shall be communicated by the Secretary-General to all States Parties, to Members of the International Maritime Organization (hereinafter referred to as "the organization"), to the other States concerned, and to the appropriate international intergovernmental organizations.

Article 16

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention which cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of them, be submitted to arbitration. If, within six months from the date of the request for arbitration, the parties are unable to agree on the organization of the arbitration any one of those parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in conformity with the Statute of the Court.

2. Each State may at the time of signature or ratification, acceptance or approval of this Convention or accession thereto, declare that it does not consider itself bound by any or all of the provisions of paragraph 1. The other States Parties shall not be bound by those provisions with respect to any State Party which has made such a reservation.

3. Any State which has made a reservation in accordance with paragraph 2 may, at any time, withdraw that reservation by notification to the Secretary-General.

Article 17

1. This Convention shall be open for signature at Rome on 10 March 1988 by States participating in the International Conference on the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation and at the Headquarters of the Organization by all States from 14 March 1988 to 9 March 1989. It shall thereafter remain open for accession.

2. States may express their consent to be bound by this Convention by:

(a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or

(b) signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval; or

(c) accession.

3. Ratification, acceptance, approval or

minen tapahtuu tallettamalla tätä tarkoittava asiakirja pääsihteerin huostaan.

18 artikla

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua siitä, kun viisitoista valtiota on joko allekirjoittanut sen ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaurioia tai tallettanut sitä koskevan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan.

2. Valtion osalta, joka tallettaa tätä yleissopimusta koskevan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan sen jälkeen, kun sopimuksen voimaantuloon tarvittavat ehdot on täytetty, ratifioiminen, hyväksyminen tai liittyminen tulevat voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua tallettamisesta.

19 artikla

1. Sopimuspuoli voi irtisanoa tämän yleissopimuksen milloin tahansa yhden vuoden kuluttua siitä päivästä, jona yleissopimus on tullut voimaan.

2. Irtisanominen tapahtuu tallettamalla irtisanomiskirja pääsihteerin huostaan.

3. Irtisanominen tulee voimaan yhden vuoden tai irtisanomiskirjassa mahdollisesti määrätyn pitemmän ajanjakson kuluttua siitä päivästä, jona pääsihteeri on sen vastaanottanut.

20 artikla

1. Järjestö voi kutsua koolle konferenssin tarkistamaan tai muuttamaan tätä yleissopimusta.

2. Pääsihteeri kutsuu tämän yleissopimuksen sopimuspuolten konferenssin koolle tarkistamaan tai muuttamaan yleissopimusta, jos yksi kolmasosa sopimuspuolista tai kymmenen sopimuspuolta esittää asiaa koskevan pyynnön, sen mukaan kumpi lukumäärä on suurempi.

3. Ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjojen, jotka on talletettu tämän yleissopimuksen muutoksen voimaantulon jälkeen, katsotaan koskevan muutettua yleissopimusta.

21 artikla

1. Tämä yleissopimus talletetaan pääsihteerin huostaan.

2. Pääsihteeri:

accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

Article 18

1. This Convention shall enter into force ninety days following the date on which fifteen States have either signed it without reservation as to ratification, acceptance or approval, or have deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect thereof.

2. For a State which deposits an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Convention after the conditions for entry into force thereof have been met, the ratification, acceptance, approval or accession shall take effect ninety days after the date of such deposit.

Article 19

1. This Convention may be denounced by any State Party at any time after the expiry of one year from the date on which this Convention enters into force for that State.

2. Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument of denunciation with the Secretary-General.

3. A denunciation shall take effect one year, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after the receipt of the instrument of denunciation by the Secretary-General.

Article 20

1. A conference for the purpose of revising or amending this Convention may be convened by the Organization.

2. The Secretary-General shall convene a conference of the States Parties to this Convention for revising or amending the Convention, at the request of one third of the States Parties, or ten States Parties, whichever is the higher figure.

3. Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the date of entry into force of an amendment to this Convention shall be deemed to apply to the Convention as amended.

Article 21

1. This Convention shall be deposited with the Secretary-General.

2. The Secretary-General shall:

a) ilmoittaa kaikille tämän yleissopimuksen allekirjoittaneille tai siihen liittyneille valtioille sekä kaikille järjestön jäsenille:

i) jokaisesta uudesta allekirjoituksesta tai ratifiomis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta sekä sen päivämäärästä;

ii) tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä;

iii) tätä yleissopimusta koskevan irtisanomiskirjan tallettamisesta ja sen vastaanottamispäivästä sekä irtisanomisen voimaantulopäivästä; ja

iv) tämän yleissopimuksen nojalla tehdyn selvityksen tai ilmoituksen vastaanottamisesta;

b) toimittaa oikeaksi todistetut jäljennökset tästä yleissopimuksesta kaikille tämän yleissopimuksen allekirjoittaneille tai siihen liittyneille valtioille.

3. Tämän yleissopimuksen tultua voimaan tallettaja toimittaa yhden oikeaksi todistetun kappaleen Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille rekisteröitäväksi ja julkaistavaksi Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.

22 artikla

Tämä yleissopimus on tehty yhtenä arabi-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkielisenä kappaleena ja kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

TÄMÄN VAKUUDEKSI ovat allekirjoittajat hallitustensa tähän tarkoitukseen asianmukaisesti valtuuttamina allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

TEHTY Roomassa 10 päivänä maaliskuuta 1988.

(a) inform all States which have signed this Convention or acceded thereto, and all Members of the Organization, of:

(i) each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession together with the date thereof;

(ii) the date of the entry into force of this Convention;

(iii) the deposit of any instrument of denunciation of this Convention together with the date on which it is received and the date on which the denunciation takes effect;

(iv) the receipt of any declaration or notification made under this Convention;

(b) transmit certified true copies of this Convention to all States which have signed this Convention or acceded thereto.

3. As soon as this Convention enters into force, a certified true copy thereof shall be transmitted by the Depositary to the Secretary-General of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 22

This Convention is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned being duly authorized by their respective Governments for that purpose have signed this Convention.

DONE AT ROME this tenth day of March one thousand nine hundred and eighty-eight.